

ØRSKOG KOMMUNE
Kontrollutvalet

MØTEINNKALLING

Kopi til: Ordfører
Revisor
Rådmann

Medlemene av
Kontrollutvalet

INNKALLING TIL MØTE I ØRSKOG KONTROLLUTVAL

Det blir med dette kalla inn til møte i kontrollutvalet

torsdag, 15.03.2018 kl. 14.00 på rådhuset

SAKLISTE:

- Sak 01/18 - Godkjenning av møtebok frå møte 25.01.2018
- Sak 02/18 - Generell betraktning rundt habilitet og fritak.
- Sak 03/18 - Overordna revisjonstrategi – vurdering av uavhengigheit og engasjementbrev.
- Sak 04/18 - Kontrollrapport 2017 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Ørskog kommune.
- Sak 05/18 - Plan for forvaltningsrevisjon for Ørskog kommune
- Sak 06/18 - Ørskog kommune sitt arbeide med ny Personvernlovgivning. Orientering ved rådmann.

Eventuelt

Dersom det er vanskeleg å møte, gje melding på telefon 70 17 21 58 eller 926 11735 til dagleg leiar eller e-post bjorn.tommerdal@sksiks.no

May-Sissel Osvik
leiar
(sign.)

Sak 01/18 - Godkjenning av møtebok frå møte 25.01.2018

KONTROLLUTVALET I ØRSKOG KOMMUNE

MØTEBOK

Møtedato: 25. januar 2018 kl. 14.00
Møtestad: Rådhuset

Møtet vart leia av: May-Sissel Osvik

Elles til stades:

Målfrid Sjøstad, Øystein Eide, Kaja Kongsnes

Forfall: Olav Jan Bårdsgjerde

= **4 voterande**

Frå kontrollutvalsekretariatet møtte dagleg leiar Bjørn Tømmerdal.
Frå Kommunerevisjon3 møtte Svein Ove Otterlei.

Frå Ørskog kommune møtte ordførar Knut Helge Harstad delar av møtet.

Det kom ikkje fram merknader til innkalling.

Møtet var innkalla utan saksliste; formålet var å bli litt betre kjent. Nyvalt leiar gjorde ei innleiing, før sekretariatsleiar Bjørn Tømmerdal gjorde kort greie for status i sekretariatet. Vidare gav Svein Ove Otterlei ei kort oppdatering av kommunerevisjonen. Ordførar Harstad gav ei orientering om stoda i kommunestyret. Utvalsmedlem Øystein Eide tok opp spørsmål knytte til fritak av kommunestyremedlemmer i Ørskog kommune. Ordføraren orienterte rundt dette temaet, og utvalet gjorde deretter følgande einstemmige vedtak:

Kontrollutvalet ber om ei generell utgreiing knytt til kommunestyret si handtering av fritak av kommunestyremedlemmar. Sekretariatet vil gjere ei vurdering av kommunen sitt reglement og praksis opp mot gjeldande lover og reglar. Saka vert å kome tilbake til på neste møte.

Neste møte vart avtalt til torsdag 15. mars 2018, kl. 14.00, Rådhuset.

May-Sissel Osvik	Målfrid Sjøstad	Øystein Eide	Kaja Kongsnes
leiar	nestleiar	medlem	medlem
(sign)	(sign.)	(sign.)	(sign.)

Sak 02/18 - Generell betraktning rundt habilitet og fritak

Spørsmålet om habilitet og fritak frå verv i Ørskog kommune kom opp under kontrollutvalets møte 15. mars 2018. Eit av medlemmane av utvalet nemnde fleire konkrete eksempel på fritakssaker som har vore behandla i kommunestyret. Ordførar Harstad gjorde greie for kommunen sin praksis og sa litt omkring ulike problemstillingar knytt til dette, og korleis kommunestyret handterer dette.

Vidare bad utvalet om ei generell vurdering knytt til lover og forskrifter som omhandlar habilitet og fritak av representantar. Ei slik vurdering ligg vedlagt, og denne ser på fleire sider av korleis kommunelova si § 15.2 (fritak) er utforma. Det er også innhenta generell informasjon frå kommuneadministrasjonen, slik at i sum gir dette eit godt inntrykk av kva problemstillingar som er relevant i utøvelsen av habilitets- og fritaksreglane.

Med bakgrunn i dette tilrår kontrollutvalet at Ørskog kommune innarbeider ei presisering av dette i kommunen sitt reglement for kommunestyre. På denne måten vil ein ved framtidige fritaksspørsmål kunne tydeleg vise til gjeldande reglar.

På bakgrunn av ovanstående legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slikt

vedtak:

1. Kontrollutvalet i Ørskog kommune anmoder kommunestyret om å innarbeide ei presisering av kommunelovens § 15.2 i kommunestyrets eget reglement.
2. Kommunestyret får seg framlagt eige sak om ajourføring av reglement.

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat

Notat

Til: Kontrollutvalget i Ørskog kommune

Att.: Sunnmøre
kontrollutvalgssekretariat v/
Daglig leder Bjørn Tømmerdal

Fra: Adv. Kjetil Kvammen MNA,

sekretariatets rådgiver Dato:

19.02.2018

Tema: Saksnr. _/18: Regelverket for fritak av kommunestyremedlemmer

1. Bakgrunn, innledning

Kontrollutvalget bad i møte 25.01.2018 om en generell utredning av kommunestyrets praksis med fritak av kommunestyremedlemmer. Kontrollutvalgssekretariatet ble oppmodet om å vurdere **kommunens reglement og praksis** opp mot gjeldende lov.

Jeg konsentrerer meg her primært om de tilfeller der det kan være tale om et permanent fritak fra selve vervet som kommunestyremedlem. Med dette mener jeg **uttreden i valgperioden** fordi den folkevalgte ønsker det selv, dvs.

- innvilgelse av fritak fra vervet som kommunestyremedlem etter søknad i medhold av kommuneloven § 15 nr. 2.

Under pkt. 4 nedenfor omtaler jeg et par andre tilfeller der fritak kan være aktuelt.

2. Fritak fra vervet som medlem

Det å akseptere å bli valgt medfører rett og plikt til å fungere i vervet i den perioden man er valgt for.

Kommuneloven § 15 nr. 2 lyder:

«2. Kommunestyret ... ..kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjømte sine plikter i vervet.»

For å kunne gi fritak etter denne bestemmelsen er det for det første et vilkår at det foreligger en **søknad** fra den det gjelder. Det gjelder i loven ingen formkrav til en slik søknad, men god forvaltningsskikk tilsier at den må være skriftlig.

Bakgrunnen for fritak etter bestemmelsen er altså at fritaket er i samsvar med vedkommendes ønske eller krav. Fritaket er altså ikke påtvunget, det ville i så fall ha vært tale om en suspensjon.

Fritaksgrunnene som loven oppstiller må være oppfylt, dvs. det må foreligge, eller forventes å inntreffe, **«uforholdsmessig vanskelighet eller belastning»** med å fortsette stå i vervet.

Det må være søkeren som må sannsynliggjøre at de faktiske forhold hos ham er slik at disse vilkårene er oppfylt.

Kommunestyret har ikke hjemmel for å innvilge et fritak dersom det ikke er godtgjort at vervet vil være «uforholdsmessig» vanskelig eller byrdefullt for representanten som søker. Et slikt vedtak om fritak vil stride mot loven og dermed være ugyldig.

Kommunens tolkning og forståelse av bestemmelsen vil kunne prøves ved lovlighetskontroll, jfr. kommuneloven § 59. «Spørsmålet om vilkårene i bestemmelsen er oppfylt, dvs. om det foreligger slik uforholdsmessig vanskelighet eller belastning knyttet til å skjømte vervet som loven krever i det aktuelle tilfellet, er også en vurdering som [i] kan prøves ved lovlighetskontrollen.» (KRD H- 2299, pkt. 6.2.5.2.)

Men selv om vilkåret om uforholdsmessighet er oppfylt kan kommunestyret i prinsippet avslå søknaden, jfr. «kan..frita». En annen sak at avslag da må ha en grunn, f.eks. at vanskelighetene ikke kan aksepteres eller lignende.

Det vanskelige er likevel å avgjøre i hvilke tilfeller de faktiske forhold er slik at kravet til uforholdsmessighet eller hard belastning er oppfylt.

Her kan man møte på bevisspørsmål og skjønsmessige avveininger av hvor

grensen skal gå. Om situasjonen er slik at vedkommende ofte vil ha **lovlig** forfall til

«uforholdsmessig vanskelighet» må anses for å foreligge slik at søknaden må imøtekommes.

3. Nærmere om vurderingene vedrørende fritak fra vervet

Kontrollutvalgets spørsmål er stillet generelt. Det kan derfor være naturlig å se på typer av hvilke fritaksgrunner som må tilstrekkelig sannsynliggjøres for at fritak skal kunne innvilges.

M.a.o ., hva er de mest normale akseptable fritaksgrunner? Disse kan være

- søkerens arbeidsforhold
- helse- eller familiemessig situasjon som medfører tungtveiende velferdsgrunner
- usedvanlig sterk negativ personlig belastning eller påkjenning som medfører usedvanlig press

Grunner som normalt ikke vil være tilstrekkelige er:

- vervet tar for mye tid
- personlige konflikter
- at en ikke har vunnet frem med sine politiske standpunkt

Lovgivers intensjon slik denne kommer til uttrykk i forarbeidene, er at det skal mye til før fritak kan gis, og at det i første rekke siktes til sykdom og andre sterke velferdsgrunner. Jfr. Ot.prp. nr. 42 (1991-92) s. 271 hvor det heter:

«Det skal imidlertid mye til før fritak kan gis, jf. uttrykket

"uforholdsmessig".» Dette signalet må bli styrende for avgjørelser

om å fritta.

4. Andre tilfeller der fritak kan være aktuelt

4.1. Fritak fra møteplikten i den enkelte sak

Kommuneloven § 15 nr. 4 lyder:

«4. Vedkommende organ kan fritta et medlem fra å delta ved behandlingen av en sak når han eller hun ber om det før saken tas opp til behandling, og vektige personlige grunner tilsier dette.»

Begrepet «kan fritta» viser også her at fritak ikke er noe medlemmet har noe krav på. Det beror på et fritt (såkalt diskresjonært) skjønn om søknaden fra medlemmet skal innvilges. Et slikt skjønn kan f.eks. ikke overprøves av domstolene.

Som det fremgår av loven gjelder det en søknadsfrist. I prinsippet løper denne frem til saken skal behandles, men på grunn av innkalling av varamedlem i tilfelle søknaden innvilges, må en slik søknad sendes så snart som mulig. Forsinket søknad kan være et argument for avslag.

Akseptable fritaksgrunner som er «vektige og personlige» kan tenkes å være:

- vedkommende ønsker å fratru fordi han selv mener seg inhabil på grunn av sitt personlige forhold til saken eller sakens parter
- et massivt og usedvanlig sterkt menneskelig press mot vedkommende på grunn av spesielle omstendigheter ved saken

Eksempel på normalt utilstrekkelige grunner for fritak:

- at vedkommende ønsker å unngå å måtte vise sitt politiske standpunkt
- at vedkommende vil stå fritt i forhold til sitt politiske parti

Reglement for Ørskog kommunestyre, revidert senest den 11.05.2017, viser i pkt. 5 c) til at den som etter kommuneloven § 40 nr. 4 blir fritatt, «tek ikkje del i behandlings av vedkomande sak». Det er vist til pkt. 4 der det heter at «varamedlemmer som skal møte vert... varsla med epost...».

Reglementet inneholder ingen regler om kravene til

fritaksgrunner. I pkt. 5 c) heter det:

«d) Har ein medlem/varamedlem lovlig teke sete i forsamlinga, tek han del i møtet inntil en saka som er under handsaming, er ferdig handsama».

Dette faller sammen med lovens regel om at fritak må søkes «før saken tas opp til behandling».

4.2. Fritak fra plikten til å ta imot valg til kommunestyret, jfr. kommuneloven §14 nr. 1 pkt. c)

Etter denne regelen har den som har gjort tjeneste som f.eks. kommunestyremedlem de siste fire år en rett til å kreve seg fritatt fra gjenvalg til samme verv, dvs. kommunestyremedlem.

5. Informasjon fra kommuneadministrasjonen

Spørsmål

I epost av 20.02.2018 ble det stillet følgende spørsmål til kommunen:

- om forholdet til komuneloven § 15 nr. 2 er regulert i internt regelverk i kommunen
- hvilke forhold som generelt er blitt vurdert som tilstrekkelige til å oppfylle lovens krav til at kommunestyret kan innvilge søknaden
- om kommunen krever at alle slike søknader skal være skriftlige, samt eventuell generell informasjon om saksforberedelsen.
- opplysninger om antall søknader i løpet av den senere tid og hvordan

utfallet er blitt Svar i epost av 27.02.2018

Det konstateres at Ørskog kommune har ikke internt regelverk som regulerer forholdet til

§ 15 nr. 2.

Det heter ellers i svaret:

«Alle søknader «skal mottakast skriftlege, og vert lagt fram som politisk sak til kommunestyret.

Sidan kommunevalet i 2015 har kommunestyret handsama 3 søknader om fritak frå politiske verv. Alle søknader vart innvilga. Begrunning for søknadane har vore sjukdom og spesielt belastande situasjon

I tillegg har 2 søkt om fritak, men søknadane vart trekte før dei kom til handsaming. I tillegg har det vore uttreden på grunn av flytting.»

6. Foreløpig konklusjon i spørsmålet om fritak i vervet

Fritak fra vervet som kommunestyremedlem i medhold av kommuneloven § 15 nr. 2 må bygge på en søknad som er ettersomlig begrunnet med «uforholdsmessig vanskelighet eller belastning» hos søkeren.

Lovens ordlyd taler for at søkerens problemer med å stå i vervet må være av en ikke ubetydelig tyngde for at fritak kan gis. Ordlyden henspeler på en forholdsvis streng vurdering.

Kontrollutvalgets spørsmål er stillet generelt og kommunen har gitt informasjon med grunnlag i dette. Det er derfor ikke aktuelt nå å be administrasjonen om dokumentasjon for etterprøving av mulige enkeltsaker.

Kjetil
Kvammen
advokat

Sak 03/18 - Overordna revisjonstrategi – vurdering av uavhengigheit og engasjementbrev

Som vedlegg fylgjer:

- Brev frå kommunerevisjonen datert 24. Oktober 2017

Dokumenta er utarbeidd med utgangspunkt i internasjonale standarder og kommunelova. Det blir vist til dokumenta og kontrollutvalsekretariatet har ikkje merknader til desse.

På bakgrunn av ovanståande legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slikt

vedtak:

Kontrollutvalet tar saka til orienteering.

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat

Ørskog kontrollutval

Vår sakshandsamar:
Kurt A. Løvoll

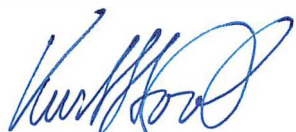
Vår dato:
24.10.2017
Dykkar dato:

Vår referanse:
Dykkar referanse:

Oversending engasjementsbrev med vidare

Vedlagt følgjer

- Overordna revisjonsstrategi Ørskog kommune
- Vurdering av uavhengigheit
- Engasjementsbrev

Kurt A. Løvoll
konst. dagleg leiar

OVERORDNA REVISJONSSTRATEGI – ØRSKOG KOMMUNE - 2017

INNLEIING

I Internasjonal revisjonsstandard ISA 300 – Planlegging av revisjon av eit rekneskap, punkt 7, går det fram at:

«Revisor skal utarbeide en overordnet revisjonsstrategi som beskriver revisjonens innhold, når den skal utføres og angrepsmåte, samt gir veiledning for utarbeidelsen av revisjonsplanen».

KARAKTERISTISKE TREKK VED OPPDRAGET

Årsrekneskapen omfattar kommunen si verksemd. Kommunen deltek i interkommunale samarbeid/selskap. Desse utarbeider eigne rekneskap som blir revidert særskilt.

Det er eit komplekst regelverk som gjeld for alle forvaltningsområda i kommune. Det meste av aktiviteten er regulert i lov- og forskrift, og eventuelle endringar i lovverk, statlege pålegg og liknande vil påverke kommunen. Rammevilkåra er etter vår vurdering ikkje sterkt endra frå 2016 til 2017.

Komrev3 IKS har revidert kommunen over lang tid, og har gjennom dette opparbeidd god kunnskap om oppdraget.

KOMMUNIKASJON OG RAPPORTERING

Komrev3 IKS skal legge vekt på å ha ein god og konstruktiv dialog med kommunen. Gjennom året skal det vere ein kontinuerleg dialog med mellom anna økonomiavdelinga. Ved vesentlege forhold vil ein sikre ein god dialog med rådmannen. I haust vil det bli gjennomført eit møte med rådmann i samband med planlegging av revisjonen. Det vil vidare bli gjennomført møte med økonomisjef.

Revisjonsberetning skal vere avlagt seinast 15.04.2018. Dersom noko blir avdekka jf. revisjonsforskrifta § 4, vil dette bli rapportert utan opphald i nummererte brev til kontrollutvalet med kopi til administrasjonssjefen innan fristen for revisjonsberetninga.

Dersom det elles gjennom den ordinære revisjonen vert avdekka forhold som er av ein slik art at det skal sendast brev, vil dette bli gjort fortløpande.

Annan informasjon og rapportering til kontrollutvalet vil og bli vurdert kontinuerleg.

REVISJONSTEAM

Revisjonsselskapet har sett til at revisjonsteamet si samansetning bidreg til å sikre at oppdraget blir gjort i samsvar med god kommunal revisjonsskikk.

Arbeidet blir utført av revisjonsteam som er sett saman av:

Oppdragsansvarleg revisor: Knut Gunnar Alnes
Teammedlem: Solrun Aannø Tusvik

Internt i revisjonsteama vil det vere møter der gjennomført arbeid blir gått gjennom, og det vil bli gjeve tilbakemeldingar på dette. Det vil og vere dialog mellom teama.

Revisjonsteama har tilstrekkeleg kompetanse til å revidere oppdraget. Ved behov vil både dagleg leiar og oppdragsansvarlege revisorar bli meir involvert i revisjonen av oppdraget. Ved behov for ytterlegare spesialkompetanse vil det bli vurdert særskilt.

VURDERING INNLEIANDE HANDLINGAR

Vår vurdering er at det i all hovudsak er kontinuitet i oppdraget Ørskog kommune. Kommunen har hatt relativt svake økonomiske resultat dei siste åra, men er utmeldt av ROBEK i 2017.

REVISJONSÅRET

	Mai	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mars	April
Planlegging og oppstart av nytt år												
Identifisering av risiko												
Kartlegging og testing av rutinar												
Substanshandlingar												
Årsoppgjørdisposisjonar												
Attestasjonar												

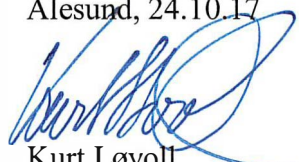
Revisjonen blir delt i 3 fasar: Planlegging, interimsrevisjon og årsoppgjersrevisjon.

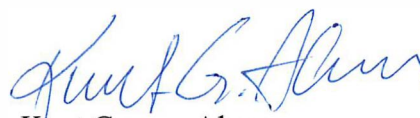
OMRÅDE

Ut frå førebelse identifiserte risikoområde, samt rullering av fokusområde, vil det mellom anna bli sett meir på følgjande i rekneskapsrevisjonsåret 2017 (lista er ikkje uttømande):

- Etterleving av regelverk for offentlege innkjøp
- Test av kontrollar på lønsområdet
- Skiljet drift/investering
- Salsområdet – vederlag institusjon – etter- og sluttoppgjer

Ålesund, 24.10.17

Kurt Løvoll
fung. dagleg leiar

Knut Gunnar Alnes
oppdr.ansv. revisor

ØRSKOG KONTROLLUTVAL

Vår sakshandsamar:
Kurt A. Løvøll

Vår dato:
18.10.2017
Dykkar dato:

Vår referanse:
Dykkar referanse:

Engasjementsbrev – Ørskog kommune

1. Innledning

Komrev3 IKS er gjennom egen selskapsavtale revisor for Ørskog kommune. Revisjonen består av forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon, og omfatter revisjonen av kommuneregnskapet. Med utgangspunkt i de revisjonsbestemmelsene som gjelder for kommuner, herunder standarder for god kommunal revisjonsskikk, vil vi i dette brevet beskrive vår forståelse av revisjonsoppdraget, slik at kontrollutvalget får en oppfatning av rollefordeling og hva som kan forventes av oss.

De økonomiske forhold mellom revisjonen og kommunen går fram av selskapsavtalen.

2. Revisjonen – formål og innhold

Kommuneloven har blant annet følgende bestemmelser om revisjonen i § 78:

1. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.
2. Revisjonsarbeidet skal omfatte regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) er vi underlagt jevnlig eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Ledelses ansvar

I henhold til kommuneloven er det kommunens administrasjonssjef som er ansvarlig for at kommunens interne administrative kontroll og økonomiforvaltning er ordnet på en betryggende måte og er gjenstand for betryggende kontroll. Det er også administrasjonssjefens ansvar å utarbeide og fremme kommunens årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven, forskrift om årsregnskap og årsberetning i kommuner og fylkeskommuner og god kommunal regnskapsskikk.

Kommunens ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller m.v. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Kommunestyret og kontrollutvalgets ansvar

Kommunestyret er kommunens øverste organ, og har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltningen. Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne. Kontrollutvalget skal påse at kommunen og forvaltningen blir forsvarlig revidert. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjoner basert på en overordnet risiko- og vesentlighetsanalyse.

Forvaltningsrevisjon

I henhold til forskrift om revisjon osv. § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger. Herunder om

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
- c) regelverket etterleves,
- d) forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- e) beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f) resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets eller fylkestingets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten er nådd.

Gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området, og det skal etableres revisjonskriterier for det enkelte prosjekt.

Innenfor forvaltningsrevisjon av kommuner er det NKRF som er det standardsettende organ. Grunnlaget og bakgrunnen for den enkelte forvaltningsrevisjon vil være beskrevet ved rapporteringen av den enkelte revisjon, slik at denne oppgaven ikke blir beskrevet ytterligere i dette brevet. Se for øvrig nærmere om rapportering under eget avsnitt.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor blir utnevnt for hvert prosjekt.

Regnskapsrevisjon

Når det gjelder regnskapsrevisjon vil grunnlaget for vårt arbeid i mindre grad være omtalt ved avrapportering, slik at vi her bruker noe mer plass på å beskrive vårt arbeid og grunnlaget for dette.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil være Knut Gunnar Alnes.

Årsregnskapet og de aktuelle delene av årsberetningen

I regnskapsrevisjonen er vår hovedoppgave som revisor for kommunen å vurdere og avgi en uavhengig uttalelse (revisjonsberetning) om hvorvidt årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. I tillegg kontrollerer vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene stemmer med regulert beløp.

Vi kontrollerer også om opplysninger i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Videre er det vår oppgave å vurdere om kommunen har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Årsregnskapet skal iht. forskriften være avlagt av administrasjonssjefen innen 15. februar i året etter regnskapsåret. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Administrasjonssjefens ansvar omfatter også ansvar for at registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger er innrettet på en ordentlig og oversiktlig måte.

Revisjonens utførelse og forholdet til intern kontroll

God kommunal revisjonsskikk innebærer blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for kommunens eller enhetens utarbeidelse av årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for effektiviteten av enhetens interne kontroll.

Generelt vil en effektiv intern kontroll (kommunens egen) redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid vil for en stor del være avhengig av kvaliteten på, og effektiviteten av kommunens interne kontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som er relevante for revisjonen av årsregnskapet og som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle

mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Slike vurderinger innebærer gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om kommunens interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokførings-skikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.

Andre uttalelser og kontrollhandlinger

Vår revisjon vil også omfatte de kontrollhandlinger som er nødvendige for å attestere følgeskriv til lønns- og trekkoppgavene og de terminvise krav etter den kommunale ordningen for momskompensasjon. Vi utfører også kontroll av tilskudd som er gitt for å finansiere særskilte oppgaver (særattestasjoner), der det er krav eller ønske om revisors attestasjon. Våre kontroller utføres i tråd med oppdragsgivers anvisninger og aktuell standard for attestasjonsoppdrag.

3. Innsynsrett og taushetsplikt

Revisor kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument hos kommunen og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige for å gjennomføre oppgavene.

Både oppdragsansvarlig revisor og revisjonsmedarbeiderne har – med visse lovhjemlede unntak - taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13e. Dette følger av kommunelovens § 78, nr 7. Taushetsplikten gjelder ubegrenset i tid, også etter at oppdraget er avsluttet.

Taushetsplikten er dog ikke til hinder for at kontrollutvalget får den informasjon om resultater av revisjonen som er nødvendige.

4. Rapportering og dialog

Engasjementsbrev for revisjonsoppdraget utarbeides for hver valgperiode eller oftere dersom det er forhold som tilsier det. I tillegg utarbeides oppstarts-brev i forbindelse med oppstart av den enkelte forvaltningsrevisjon og årlig i forbindelse med oppstart av regnskapsrevisjonen, dette sendes administrasjonen.

Kontrollutvalget skal sørge for at plan for forvaltningsrevisjon blir utarbeidet og innstille til kommunestyret, som vedtar planen. Forvaltningsrevisjoner rapporteres til kontrollutvalget i form av egne rapporter.

Regnskapsrevisjonens innhold avhenger av revisjonsstandarder, intern kontroll og revisors skjønn. Kontrollutvalgets oppgave er å påse at kommunen har en tilstrekkelig revisjon. For å sikre kontrollutvalget informasjon om regnskapsrevisjonen vil det i tillegg til revisjonsberetningen redegjøres for status i arbeidet. Kontrollutvalget vil bli orientert om revisjonsstrategien så tidlig som mulig i revisjonsåret.

Etter en endring i offentlighetsloven § 5 annet ledd, som trådte i kraft 1. januar 2015, kan offentlig innsyn i foreløpige revisjonsrapporter utsettes inntil den endelige rapporten er oversendt kontrollutvalget. Endringen innebærer ikke en innsnevring i selve innsynsretten i revisjonsrapporter; det er kun tidspunktet for når innsyn kan kreves som er endret.

Misligheter

Revisor skal iht forskriftens § 3, gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Konstateres det misligheter ved revisjon, eller på annen måte, skal revisor straks sende foreløpig innberetning til kontrollutvalget.

Når saksforholdet er nærmere klarlagt skal revisor sende endelig innberetning til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av innberetningen til administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet.

Nummererte brev

Vi kan gjennom regnskapsrevisjonen finne forhold som ikke blir påpekt i revisjonsberetningen, men vi finner det nødvendig å påpeke i nummerert brev. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalget med kopi til administrasjonssjefen. Kontrollutvalget har et ansvar for å påse forhold som er påpekt av revisor blir fulgt opp.

I henhold til revisjonsforskriften § 4, 2 skal revisor påpeke følgende forhold i nummererte brev:

1. Mangler ved plikten til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.
2. Feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen.
3. Misligheter.
4. Feil som kan medføre feilinformasjon i årsregnskapet.
5. Manglende redegjørelse for vesentlige avvik mellom beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap og regulert budsjett slik det fremstår etter gyldige vedtak/endringer fattet på riktig beslutningsnivå.
6. Begrunnelse for manglende underskrift ved bekreftelser overfor offentlige myndigheter som gis i henhold til lov eller forskrift.
7. Begrunnelse for å si fra seg oppdrag etter § 16.

Brev med påpekning av mindre vesentlige feil eller mangler vil bli sendt direkte til administrasjonen.

Uttalelser fra kommunens ledelse

I forbindelse med årsavslutningen vil vi i henhold til god kommunal revisjonsskikk innhente en skriftlig uttalelse fra ledelsen om fullstendigheten og riktigheten av de opplysninger som gis i årsregnskapet. På samme måte er vi pålagt å innhente skriftlige uttalelser fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv. Disse uttalelsene vil innhentes fra administrasjonen.

5. Andre tjenester

Vår organisasjon har medarbeidere med betydelig kompetanse og praksis innenfor mange fagområder. Dette gjør oss i stand til å yte kompetent veiledning til dere, og som medlem av NKRF kan vi også trekke på kompetansen i et stort fagmiljø. Vi bistår gjerne med veiledning innenfor intern kontroll, merverdiavgift, regnskapsføring, budsjetter, lov og forskrifter osv., så langt det lar seg gjøre innenfor vår oppgave som revisor.

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med kontrollutvalgets forståelse av revisors rolle og ansvarsområder.

Kurt A. Løvoll
konst. daglig leder

Til kontrollutvalget

i Ørskog kommune

Vurdering av uavhengighet

Innledning

Ifølge forskrift om revisjon § 15 skal oppdragsansvarlig revisor minimum hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget. I Komrev3 IKS revisjonsplaner vil vurdering av uavhengigheten til hver enkelt revisor i kommunens revisjonsteam inngå som et eget punkt i revisjonsplanen. Oppdragsansvarlig revisors skriftlige egenvurdering skal ligge som et vedlegg til dette punktet.

Både kommuneloven (§ 79) og forskrift om revisjon (kap. 6) setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er nærmere beskrevet nedenfor.

Lovens og forskriftens krav til uavhengighet

I flg. Kommuneloven § 79 og § 13 i forskrift om revisjon kan den som foretar revisjon ikke:

1. være ansatt i andre stillinger i (fylkes)kommunen eller i virksomhet som (kommunen deltar i
2. være medlem av styrende organer i virksomhet som (fylkes)kommunen deltar i
3. delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet, når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiver, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon
4. ha nærstående (ektefelle, samboer, nære slektninger), som har slik tilknytning til revidert at det kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet.

I tillegg stiller loven § 79 og forskriften § 14 følgende begrensninger:

5. revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
6. revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges, dvs. kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver
7. revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven
8. det må ikke foreligge andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av revisjonsoppgavene

Revisors egenvurdering av punktene ovenfor

Pkt. 1: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet.</i>
Pkt. 2: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i noen virksomhet som kommunen deltar i.</i>

Pkt. 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt. 4: Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Ørskog kommune som har betydning for min uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt. 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p><i>Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes rådgivnings- eller andre tjenester overfor Ørskog kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i></p> <p><i>Før slike tjenester utføres av Komrev3 IKS foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i></p> <p><i>Revisor besvarer daglig spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i></p>
Pkt. 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes tjenester overfor Ørskog kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt. 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Komrev3 IKS for tiden opptre som fullmektig for Ørskog kommune.</i>
Pkt. 8: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tillitten til min uavhengighet og objektivitet.</i>

Ålesund, 04. oktober 2016

Knut Gunnar Alnes

Oppdragsansvarlig revisor Ørskog kommune

**Sak 04/18 - Kontrollrapport 2017 vedkomande
skatteoppkrevjarfunksjonen for Ørskog
kommune**

Sjå vedlagte rapport frå Skatt Midt-Noreg til kommunestyret i Ørskog kommune. Kontrollutvalet i Ørskog kommune står som kopi på denne rapporten og den legges fram for utvalet uten nokon sakshandsaming. Hvis kontrollutvalet ynskjer å kommentere eller ta opp eit eller fleire høve ved rapporten står, kontrollutvalet fritt til å gjere dette.

På bakgrunn av ovanstående legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slikt

vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat

Datoen vår 15.02.2018	Datoen din	Sakshandsamar Karl Inge Klausen
800 80 000 Skatteetaten.no	Referansen din	Telefon 97492001
Org.nr 991733116	Referansen vår 2017/206340	Postadresse Postboks 2060 6402 Molde

Kommunestyret i Ørskog kommune
Rådhuset
6240 ØRSKOG

Kontrollrapport 2017 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Ørskog kommune

1. Generelt om fagleg styring og kontroll av skatteoppkrevjaren

Skatteoppkrevjaren sitt ansvar og mynde følgjer av skattebetalingslova og "Instruks for skatteoppkrevjarar" av 8. april 2014.

Skattekontoret har fagleg ansvar og instruksjonsmakt overfor skatteoppkrevjarane. Det betyr at skattekontoret:

- pliktar å gje rettleiing og bistand i faglege spørsmål
- gjennom mål- og resultatstyring søker å leggje til rette for best mogeleg resultat
- utfører kontroll av skatteoppkrevjaren

Grunnlaget for skattekontoret sin styring av skatteoppkrevjarane er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014. Grunnlaget for skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarane er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Føremålet med kontrollen er å avklare:

- om skatteoppkrevjaren har ein tilfredsstillande internkontroll for utføringa av sine gjeremål
- om føring av rekneskapen, rapportering og avlegging av årsrapporten og årsrekneskapen samsvarar med gjeldande regelverk
- om utføringa av innkrevjingsarbeidet og oppfølginga av restansane samsvarar med gjeldande regelverk
- om utføringa av arbeidsgjevarkontrollen samsvarar med gjeldande regelverk

2. Om skatteoppkrevjarkontoret

Skatteoppkrevjarfunksjonen for Ørskog kommune handsamast av Nordre Sunnmøre kemnerkontor. Kemnerkontoret er skatteoppkrevjar for Ålesund, Giske, Sandøy, Norddal, Stordal, Ørskog, Skodje, Sykkylven og Haram.

I tillegg er det etablert eit interkommunalt kontrollsamarbeid for arbeidsgjevarkontrollen. Her deltek kommunane Ålesund, Giske, Sandøy, Norddal, Stordal, Ørskog, Skodje, Sykkylven, Haram, Stranda, Sula, Herøy, Hareid, Ulstein, Sande, Volda og Ørsta.

Sum årsverk i samsvar med skatteoppkrevjaren sine årsrapportar:

Tal årsverk 2017	Tal årsverk 2016	Tal årsverk 2015
18,0	15,8	15,0

Dei oppgjevne årsverka gjeld samla for heile Nordre Sunnmøre kemnerkontor. Kemneren har i årsrapporten for 2017 oppgjeve at kontoret har hatt nok ressursar til å utføre oppgåvene som gjeld skatterekneskapen og innkrevjinga, men dei har ikkje har hatt nok ressursar til å utføre arbeidsgjevarkontrollen i tilstrekkeleg omfang.

I tillegg til årsverka i tabellen har kemneren i årsrapporten oppgjeve at kontoret per 31.12.17 hadde 4,5 årsverk som er nytta til arbeidsgjevarkontroll i dei andre kommunane som er med i den interkommunale arbeidsgjevarkontrollordninga.

3. Måloppnåing

Skatte- og avgiftsinngang

Skatteoppkrevjaren sin frist for avlegging av årsrekneskapen og årsrapporten er 20. januar 2018. Skattekontoret har motteke rekneskapen innan fastsett frist.

Årsrekneskapen for Ørskog kommune viser per 31. desember 2017 ein skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorane (etter frådrag for avsetjing til margin) på kr 247 382 170 og uteståande restansar² på kr 6 981 208, av dette krav stilla på vent kr 80 965.

Innkrevjingsresultat

Tabellen viser innkrevjingsresultata per 31. desember 2017 for Ørskog kommune.

	Resultatkrav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2016 (i %)	Innbetalt av sum krav for regionen 2017 (i %)
Restskatt personlege skattytarar 2015	95,00 %	92,26 %	96,29 %	96,46 %
Forskotskatt 2016	99,90 %	100,00 %	99,98 %	99,95 %
Forskotskatt personlege skattytarar 2016	99,50 %	99,14 %	99,40 %	99,50 %
Forskotskatt upersonlege skattytarar 2016	99,90 %	100,00 %	100,00 %	99,97 %
Restskatt upersonlege skattytarar 2015	99,40 %	100,00 %	99,99 %	99,38 %
Arbeidsgjevaravgift 2016	99,80 %	100,00 %	99,91 %	99,84 %

For Ørskog kommune er det gjennomgåande gode resultat, men resultata for restskatt personlege skattytarar og forskotskatt personlege skattytarar ligg litt under krava. Resultatkrava er felles for alle kommunane som er med i Nordre Sunnmøre kemnerkontor, og kemneren har i sin årsrapport klagjort at kontoret samla sett i all hovudsak nådde krava. Det er berre restskatt upersonlige som har eit negativt avvik på 0,7 % poeng. Grunnen til dette avviket er eit krav på 4,9 millionar som det er klagt på, og kemneren meiner at kravet mest truleg vil falle bort.

Resultat for arbeidsgjevarkontrollen

Skatteoppkrevjaren for Ørskog kommune er tilslutta den interkommunale kontrollordninga ved Nordre Sunnmøre kemnerkontor.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorane

² Sum opne (ubetalte) forfalne debetkrav

Resultat for Nordre Sunnmøre kemnerkontor per 31. desember 2017 viser i følgje skatteoppkrevjaren sin resultatrapportering:

Tal Arbeidsgjevarar i kommunen/kontrollordninga	Minstekrav tal kontrollar (5 % av arbeidsgjevarane)	Tal utførte kontrollar 2017:	Utførte kontrollar 2017 (i %)	Utførte kontrollar 2016 (i %)	Utført kontroll 2017 region (i %)
3 466	173	147	4,2 %	3,2 %	4,6 %

Talet på gjennomførte kontroller ligg noko under fastsatt krav. Kemneren har i årsrapporten påpekt at det ikkje har vært tilstrekkeleg med ressursar til å gjennomføre nok kontrollar. Det vart tilsett fleire personar i 2016 og 2017, og kemneren meiner at dei nye stillingane vil betre situasjonen.

Kontrollordninga har òg delteke i ulike kontrollsamarbeid og aksjonar, blant anna mot arbeidslivskriminalitet, med Skatteetaten.

4. Skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjaren

Skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarane i regionen vert utført i samsvar med ein årleg plan, der behovet for kontroll av områda skatterekneskap, innkrevjing og arbeidsgjevarkontroll vert vurdert overordna for kvar skatteoppkrevjar. Samtlege områder vil derfor nødvendigvis ikkje verte kontrollert kvart år.

Skattekontoret har for 2017 utført kontorkontrollar av skatteoppkrevjaren for områda skatterekneskap og innkrevjing.

Skattekontoret har i 2017 òg gjennomført stadleg kontroll av skatteoppkrevjarkontoret for områda skatterekneskap og arbeidsgjevarkontroll 3. og 4. mai 2017. Rapport er sendt skatteoppkrevjaren 22. juni 2017. Skatteoppkrevjaren har gjeve tilbakemelding på rapporten 10. juli 2017.

Skatteoppkrevjaren sin overordna internkontroll

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at skatteoppkrevjaren sin overordna interne kontroll i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk.

Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av årsrekneskapen

Gjennom kontrollane som skattekontoret har gjennomført, har vi gitt følgjande pålegg:

Manuell endring bankkonto. Kemneren vart i rapport av 22. juni 2017 pålagt å etablere rutinar som sikrar at dokumentasjonskrava som følgjer av "Retningslinjer for endring av bankkonto for skattytere" blir følgt ved framtidige endringar av bankkonto. I tilbakemelding frå kemneren datert 10. juli 2017 blir det påpeka at slike rutinar allereie vart etablert 4. mai 2017.

Utover gjevne pålegg ser vi at rekneskapsføringa, rapporteringa og avlegginga av årsrekneskapen i det alt vesentlege samsvarar med gjeldande regelverk og gjev eit rettvisst uttrykk for skatteinngangen i rekneskapsåret.

Skatte- og avgiftsinnkrevjing

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at utføringa av innkrevjingsarbeidet og oppfølginga av restansane i det alt vesentlege samsvarar med gjeldande regelverk.

Arbeidsgjevarkontroll

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at utføringa av arbeidsgjevarkontrollen i det alt vesentlege samsvarar med gjeldande regelverk.

5. Skattekontoret sin oppfølging av skatteoppkrevjaren

Skattekontoret hadde 1. februar 2017 eit styringsdialogmøte der Nordre Sunnmøre kemnerkontor deltok. I tillegg var det eit oppfølgingsmøte vedkomande arbeidsgjevarkontroll 27. april 2017 der den interkommunale kontrollordninga ved Nordre Sunnmøre kemnerkontor deltok.

Med helsing

Ida Moen
fung. avdelingsdirektør
avdeling for innkreving
Skatt Midt-Norge

Karl Inge Klausen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje handskrivne signaturar.

Kopi til: Kontrollutvalet for Ørskog kommune
   Rådmann/administrasjonssjef Ørskog kommune
   Skatteoppkrevjaren for Ørskog kommune
   Riksrevisjonen

Sak 05/18 - Plan for forvaltningsrevisjon for Ørskog kommune

Plan for forvaltningsrevisjon

Ørskog kommune

BAKGRUNN

Kontrollutvalet er pålagt å lage ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon minst ein gong i valperioden, og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Kommunestyret må sjølv vedta denne planen, medan kontrollutvalet kan gjere endringar i planperioden etter delegering.

Det er eit krav om at behovet for forvaltningsrevisjon i dei ulike tenesteområda, skal bli identifisert med utgangspunkt i ei *overordna analyse* basert på «*risiko- og vesentlighetsvurderinger*».

Kommunestyret har det øvste ansvar for tilsynet med forvaltninga.

Kontrollutvalet er det organ som på vegne av kommunestyret skal gjennomføre dette tilsynet, og er ikkje underlagt andre avgrensingar enn dei som eventuelt er gitt av kommunestyret.

Kontrollutvalet har eit ansvar for å sjå til at Ørskog kommune er gjenstand for forvaltningsrevisjon. I dette ligg at kontrollutvalet har ei rolle i forhold til å velje ut prosjekt for forvaltningsrevisjon. I kraft av å ha det overordna tilsynsansvaret i kommunen, kan kommunestyret gje instruksar om igangsetting av prosjekt. I mangel av slike, avgjer kontrollutvalet sjølv dei tenesteområda som skal vere gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Kravet om at kommunestyret sjølv skal vedta innhald og omfang av forvaltningsrevisjon er knytt til ein intensjon om at kommunestyret bør ha ei aktiv og bestemmende rolle. Det at kommunestyret har ein rett til å gi detaljerte instruksar, er likevel ikkje det same som ei plikt. Om kommunestyret legg opp til ein omfattande bruk av instruksar, bryt ein med intensjonen bak det å opprette eit utval der forvaltningsrevisjon er ei viktig arbeidsoppgåve.

Kjerneoppgåvene til kontrollutvalet i samband med forvaltningsrevisjon er:

- Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon
- Rapportar om forvaltningsrevisjon
- Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapportar

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

Den type av revisjonstenester som forvaltningsrevisjon sorterer under, har både nasjonalt og internasjonalt hatt ei rivande fagutvikling dei seinare åra. Det sentrale ved all revisjon er å setje inn ressursane der ein mest truleg finn dei mest vesentlege forbetringane. Det er dette som skal vere det berande prinsipp når kommunestyret og kontrollutvalet skal velje ut prosjekt, og er meiningsinnhaldet i ein plan der vala er basert på «*risiko- og vesentlighetsvurderingar*».

I ein periode på fire år oppstår det gjerne hendingar som gjer at kommunestyret og/eller kontrollutvalet ønskjer å sette i gang undersøkingar. Vi kan kalle slike undersøkingar hendingsbaserte, i motsetnad til risikobaserte. Det kan typisk vere

ei uønska hending eller tilstand som blir kjend gjennom ei varsling, eit medieoppslag eller liknande. Fellesnemnaren er at noko kritikkverdig kan ha skjedd, og kontrollutvalet og/eller kommunestyret ønskjer saka belyst, med fokus på den konkrete hendinga. Formålet kan vere å klarlegge og gi ei framstilling av kva som faktisk har skjedd, og deretter å belyse eller forklare dei utløysande faktorane. Ofte vil media og publikum vere særst interessert i slike saker.

Ordet gransking blir gjerne brukt i ein slik samanheng. Det er likevel grunn til å vere varsam med omgrepsbruken. Gransking som undersøkingsmetode er ikkje regulert i kommunelova og er heller ikkje eit eintydig omgrep. Det blir gjerne oppfatta som dramatisk om ein klassifiserer ei undersøking som gransking. Bruken av omgrepet kan tilføre saka ein alvorlegare dimensjon enn den i utgangspunktet har. Det finns retningslinjer for profesjonar si gjennomføring av gransking, til dømes Advokatforeininga sine retningslinjer. Temaet er omtalt i Kontrollutvalsboka.

For mange hendingsbaserte undersøkingar er det tenleg å organisere undersøkinga som eit forvaltningsrevisjonsprosjekt etter standard for forvaltningsrevisjon.

Det er vår erfaring at hendingsbaserte undersøkingar gjerne er *enklare å gjennomføre*, då ein ofte har klart føre seg kva som er aktuelt å sjå nærare på. Vidare er det gjerne eit *større behov* blant innbyggjarane, media, kommunestyret for slike undersøkingar. Ei slik tilnærming kan mao gi ei *betre utnytting* av dei knappe ressursane som er stilt til rådvelde for forvaltningsrevisjon.

Det bør også vere noko samsvar mellom eventuell kritikk og det tidspunktet ei uønska hendig oppstår. Dette vedkjem også i kva grad ein kan stille rådmannen ansvarleg.

Kommunerevisjonen vil tilrå ein dynamisk plan, som ein revisjonsplan gjerne skal vere. Vi tek sikte på ei drøfting og rullering årleg i kontrollutvalet, der kommunerevisjonen vil vere til stades. Planen vil då bli oppdatert med nye aktuelle kontrolltema sidan førre rullering. I tråd med dette vil behovet bli vurdert opp mot tilgjengelege ressursar. Det er ønskeleg både for revisjonen og kontrollutvalet at ein får så kort tid som mogleg frå vedtak om ein gjennomgang til rapport blir stilt ferdig.

Vi vil presisere at ein dynamisk plan ikkje er til hinder for at kontrollutvalet eller kommunestyret kan skjere gjennom og vedta ein gjennomgang når det er ønskeleg.

KONTROLLUTVALET SI RAPPORTERING TIL KOMMUNESTYRET

Det er eit krav at revisor skal rapportere resultatane av gjennomførte prosjekt til kontrollutvalet. Normalt vil rapportar bli formidla til kommunestyret, men kontrollutvalet har inga plikt til dette. Utvalet har derimot ei plikt til å sjå etter at kommunestyrevedtak knytt til slike rapportar blir følgt opp. Det ligg likevel ikkje til kontrollutvalet å fastsetje på kva måte administrasjonen skal følgje opp vedtaka. Det er stilt krav om at administrasjonen blir gitt rimeleg tid, men kontrollutvalet må sjølv vurdere bruken av tidsfristar.

INNHALDET I FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, oppnådd resultat og verknadar ut frå kommunestyret sine vedtak og føresetnadar. I dette ligg om:

- ressursar blir brukt til å løyse oppgåver i samsvar med vedtak og føresetnadar
- ressursbruk og verkemiddel er effektive i forhold til måla som er sett
- regelverket blir etterlevd
- styringsverktøy og verkemiddel er tenlege
- grunnlaget for vedtak i politiske organ samsvarar med offentlege utgreiingskrav
- resultatata i tenesteproduksjonen er i tråd med føresetnadane og om resultatata er nådd

Forvaltningsrevisjon skal vere eit reiskap for det øvste politiske organ i forhold til å føre tilsyn og kontroll med forvaltninga og dei resultat som blir oppnådd.

Punkta over seier noko om kva forvaltningsrevisjon bør halde fokus mot. Fokuset bør vere å sikre tenlege styringssystem som igjen sikrar ei målretta og kostnadseffektiv drift. Det sentrale ved forvaltningsrevisjon, er vurderingar om resultatata er i tråd med vedtak og føresetnader. I denne forstand er den resultatorientert, og ikkje avgrensa til undersøkingar av økonomi.

I høve til forvaltningsrevisjon, set ikkje regelverket klare avgrensingar til økonomi. Dette fordi ein ikkje finn det tenleg å avgrense kontrollutvalet sitt arbeidsområde. Det å ikkje å avgrense til økonomi, er likevel ikkje det same som at ein ikkje skal fokusere på økonomi. Det vil ofte vere slik at det er lite tenleg at kontrollutvalet gjennom forvaltningsrevisjon, fokuserer på område der andre instansar har tilsyn med kommunen.

Forvaltningsrevisjon, og rapportering av forvaltningsrevisjon, skal skje etter «god kommunal revisjonsskikk» og etablerte standardar på området. Det er også stilt krav om revisjonskriterium for kvart prosjekt. Det er ein måte å seie at det skal gå klart fram kva som ligg til grunn ved vurderinga av forvaltninga.

Revisor skal rapportere resultatata av gjennomførte prosjekt til kontrollutvalet. Ved slike rapportar skal administrasjonssjefen ha høve til å gi uttrykk for sitt syn, og dette skal ligge ved. Om revisjonen gjeld eit kommunalt føretak, skal styret og dagleg leiar sitt syn ligge ved.

OM RISIKOSTYRING

Planen skal vere basert på *ei overordna analyse* med det føremål å skaffe fram relevant og nødvendig informasjon, og slik vere til hjelp når kontrollutvalet vel kva for tema ein har behov for ein systematisk gjennomgang av. Utover det at den skal vere overordna og heilskapleg, samt gjennomført på kort tid med ein beskjeden ressursinnsats, er det ikkje stilt nærare krav.

Den overordna analysen skal vere basert på vurderingar av risiko og kva som er vesentleg. Ein kommune som styrer risikobasert, arbeider mot å identifisere kva som kan gå galt, med andre ord kva kan skje som inneber at eit tenesteområde ikkje når sine uttalte og ikkje uttalte mål. Vidare blir det prøvd å vite noko om kor sannsynleg det er at noko går gale og kva for konsekvensar det får. Til slutt tek ein slik organisasjon stilling til kva for tiltak ein kan sette inn for å redusere både omfanget av konsekvensane og kor sannsynleg det er at dei oppstår.

Den same tenkinga skal etter regelverket også ligge til grunn ved val av prosjekt innan forvaltningsrevisjon. Ein skal søkje å finne dei teneste- og temaområde der det mest truleg er mest vesentlege avvik frå uttalte og ikkje uttalte målsettingar.

Innanfor ramma av ei verksemd sitt føremål må leiinga etablere strategiske målsettingar, velje strategi og etablere tilhøyrande målsettingar for verksemda.

Rammeverket for risikostyring har fokus på å oppnå målsettingar som ein kan dele inn i følgjande fire kategoriar:

- *Strategiske* – mål på overordna nivå som er i samsvar med og understøttar verksemda sitt føremål
- *Driftsrelaterte* – målretta og kostnadseffektiv bruk av ressursane i verksemda
- *Rapporteringsrelaterte* – påliteleg rapportering
- *Etterlevingsrelaterte* – etterleving av gjeldande lover og reglar

Inndelinga av verksemda sine målsettingar i kategoriar gjer det mogleg å fokusere på ulike aspekt ved risikostyring. Dei forskjellige, men også overlappende kategoriane rettar seg mot ulike behov i ei verksemd og ligg under leiarane sitt ansvarsområde. Denne inndelinga gjer det også mogleg å skilje mellom kva ein kan forvente innan ulike kategoriar.

Då målsettingar relatert til påliteleg rapportering og etterleving av lover og reglar er innanfor ei verksemd sin kontroll, kan risikostyring forvente å gi rimeleg grad av trygging for at desse målsettingane blir nådd. Oppnåing av strategiske og driftsrelaterte målsettingar er påverka av eksterne hendingar som verksemda ikkje alltid kan kontrollere. Risikostyring kan vere med på å sikre at leiinga og kommunestyret i si tilsynsrolle, rettidig blir gjort merksam på om verksemdene går mot oppnåing av målsettingane.

Vi har prøvd å gi eit innblikk i kva for tankegods som ligg til grunn i reglane for planverk innan forvaltningsrevisjon. Dei ambisjonane som blir trekt opp er ambisiøse, og det er sjølvsagt positivt. Eit rigid og særskilt objektivt planverk vil likevel vise seg å seie lite om det praktiske. Det beste planverket må søke å integrere det objektivt faktabaserte med det subjektivt erfaringsbaserte som politikarar og administrasjonen sitt med. Det er vår og andre si erfaring at eit ambisiøst og vidt planverk gjerne viser seg å vere krevjande å vedlikehalde.

Regelverket er ikkje til hinder for at planen blir rullert i kommunestyret oftare enn kvar valperiode. Det vil kunne sikre god forankring og aktualitet. Vår erfaring er at kommunestyra gjer gode val av prosjekt når dei finn det naudsynt.

ANALYSE

Ei omfattande og detaljert analyse legg bindingar på ressursar og dette kan kome i konflikt med aktualitet. Plan for forvaltningsrevisjon bør difor som tidlegare nemnt etter vår vurdering vere eit dynamisk dokument, med rullerande analyse.

Det er etter vårt slik at ei analyse kan vere kvalitativ, altså verbalt drøftande, i staden for å vere kvantitativ. Det kan og vere ein kombinasjon.

Vedtak av kommunestyret vedkomande undersøkingar

Det er ikkje uvanleg at eit kommunestyre ber sitt kontrollutval om å sjå nærare på enkeltsaker eller gjennomføre undersøkingar som ikkje er forvaltningsrevisjonar. Det ligg ikkje føre slike vedtak i Ørskog kommune.

Oppfølgings saker frå kontrollutvalet

Det var starta arbeid med forvaltningsrevisjon om sakshandsaming og oppfølging av politiske vedtak i tråd med tidlegare vedteken plan for forvaltningsrevisjon og projektskisse. Denne har av kapasitetsproblem blitt liggjande, men ein tek sikte på at det skal ligge føre eit rapportutkast i løpet av våren 2018..

Det er og arbeidd med forvaltningsrevisjon og selskapskontroll av ÅRIM IKS. Dette er dokument som er ferdige, og som vil bli sendt over til Ørskog kontrollutval etter at dei er handsama i Ålesund bystyre.

Rekneskap og økonomi

Kommunerevisjonen har eit godt inntrykk av kvaliteten på rekneskapsføringa og økonomisk kontroll i kommunen..

Vi har framstilt ein tabell som syner utviklinga i tre viktige indikatorar¹ som seier noko om den økonomiske utviklinga for Ørskog kommune dei siste åra:

	2012	2013	2014	2015	2016
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2,5	2,5	-4,5	-2,6	0,3
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	8,5	7,4	6,8	6,3	1,0
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	65,4	67,1	73,3	77,9	96,5

Riksrevisjonen har anbefalt eit driftsresultat på over 1,75 %, eit disposisjonsfond på over 5 % av inntektene og eit gjeldnivå under 75 % av inntektene. Ørskog har

¹ KOSTRA-statisitikk. Reviderte tal per 15.06.2017

hatt ikkje hatt gode driftsresultat i dei siste åra. Gjelda er aukande og disposisjonsfonda synkande.

Vi har også framstilt ein tabell som samanliknar desse indikatorane for 2016:

	Ørskog	Gruppe 01	Møre og Romsdal	Landet utenom Oslo
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	0,3	3,7	3,5	4,1
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	1,0	7,1	5,5	8,3
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	96,5	71,1	100,5	83,1

Netto lånegjeld pr. innbyggjar var kr 89.802,-, medan same tal for Møre og Romsdal og landet utanom Oslo var kr 83.968,- og kr 67.036,-.

I revisjonsstrategidokumentet for rekneskapsrevisjon gjekk det fram at det i samband med revisjonen for 2017 blir sett nærare på

- Etterleving av regelverk for offentlege innkjøp
- Test av kontrollar på lønsområdet
- Skiljet drift/investering
- Salsområdet – vederlag institusjon – etter og sluttoppgjer

Budsjett og budsjettoppfølging

Etter budsjettforskrifta skal administrasjonssjefen utarbeide forslag til tiltak dersom det oppstår budsjettavvik, og det skal bli gjort endringar i årsbudsjettet når dette er nødvendig. I tråd med dette var det gjennomført budsjettendringar i 2017 i driftsbudsjettet.

Generelle utviklingstrekk

Det har vore relativt stabile tal på innbyggjarar i Ørskog kommune dei siste åra. SSB prognostiserer ein vekst i tal på innbyggjarar fram til 2027.

Overordna planarbeid

Kommunen har vedteke kommuneplanen sin samfunnsdel for perioden 2007-2019. Kommuneplanen sin samfunnsdel skal gi målsetningar og strategiar for å nå desse måla. I eit heilskapleg målstyringsarbeid er det etter vår vurdering viktig å ha ein oppdatert vedteken kommuneplan som skal vere det overordna dokumentet på dette området.

Vi registrerer at kommuneplanen ser ut til å bli brukt aktivt i samband med utarbeiding av økonomiplan i Ørskog kommune. Dette går mellom anna fram av rådmannen sitt forslag til økonomiplan 2018-2021 som er oppdatering av kommuneplanen sin handlingsdel.

Vidare gir økonomiplanen ei oppdatering på mål, status, tiltak og evaluering.

Tenesteleverandør og myndighetsutøvar

Dette området omfattar kommunen si myndighetsutøving og tilbod om sentrale tenester til innbyggjarane. Aktuelle spørsmål er mellom anna:

- Blir innbyggjane og brukarar likebehandla?
- Blir tenester levert i rett tid, med riktig kvalitet og med ønska effekt?
- Blir sårbare grupper vareteke på ei god måte?

Kommunen har ein rekke områder der det blir utøvd mynde eller blir levert tenester ovanfor store brukargrupper. I tillegg til områder som angår alle som VAR, gjeld det til dømes barnehageområdet med 127 barn i 2016², grunnskule med 294 elever i kommunal skule og 125 mottakarar av pleie og omsorgstenester i 2016.

Plan- og byggesaksbehandling er eit anna område som vedkjem mange, og er av stor betydning både for dei som søker, men også for samfunnsutviklinga.

Ein bør også vere særskild merksam på dei mindre og sårbare brukargruppene som barnevernsklientar, rusmiddelavhengige, psykisk sjuke og personar med psykisk utviklingshemming.

Innan barnevernet er det gjerne risiko knytt til m.a. handsaming av bekymringsmeldingar, samarbeid med andre instansar, minoritetskompetanse, kapasitet, etablering og anskaffing av eigna tiltak, rekruttering av foster- og beredskapsheim, oppfølging av barn med tiltak utanfor heimen og omdømeproblematikk. Det omfattar også det å ta god vare på eit aukande tal på mindreårige flyktingar som kan ha behov for tiltak. Barneverntenestene er organisert i Storfjorden barnevern saman med kommunane Norddal, Skodje og Stordal.

Det vil og framleis vere risiko knytt til kvalitet i barnehage, mellom anna auka ambisjonsnivå med omsyn til språk, bemanning, kompetanse og inne- og uteareal. Det vart gjennomført statleg tilsyn med Ørskog kommune som barnehagemyndigheit i 2016. Konklusjonen var *«På bakgrunn av tilbakemelding på tidlegare utsend førebels rapport, finn Fylkesmannen at kommunen oppfyller dei rettslege krav som har vore undersøkte under tilsynet. Fylkesmannen meiner at kommunen gjer eit godt og grundig arbeid i tilsyns- og godkjenningssaker»*.

Innan utdanning vil det kunne vere risiko knytt til lik vurderingspraksis og skulane sitt bidrag til elevane si læring. Andre tema er tilrettelagt opplæring/spesialundervisning. Pedagogisk-psykologiske tenester er organisert i Storfjorden PPT saman med Norddal, Skodje og Stordal.

---

²Tal frå KOSTRA 2016

For pleie- og omsorg er det generelt grunn til å forvente at det framleis vil vere risiko knytt til handsaming av søknader, bemanning, kvalitet, dokumentasjon og styring av tenestene. Auka levealder og sjukehusa sin utskrivingspraksis etter samhandlingsreforma har medført at kommunane tek i mot fleire med stort hjelpebehov. Dette skaper utfordringar, både når det gjeld kompetanse og organisering av tenestene. I tillegg vil det ofte vere utfordringar knytt til kvalitet og nivå (kva er godt nok?).

Netto driftsutgifter til pleie og omsorg i prosent av kommunen sine totale netto driftsutgifter (konsern) var 23%. Tilsvarende tal for kommunane i Møre og Romsdal og landet elles (utanom Oslo) var 34,2% og 31,2%.

Forvaltningsrevisjon innan området myndigheitsutøving og brukartilpassa tenester med tilstrekkeleg kvalitet kan rettast mot sakshandsaming, kvalitet, produktivitet, oppnådd resultat og effektar for brukarane. Dette området omfattar i stor grad arbeidsintensive sektorar der mynde blir utøvd og tenester levert i eit relativt tett samspel med brukarane.

Samfunnsutvikling, infrastruktur og samfunnstryggleik

Det å nå sine mål på dette området krev effektive planprosessar, gode løysingar på tvers av sektorar og hensiktsmessig verkemiddelbruk. Aktuelle spørsmål er m.a.:

- Blir det utført godt og koordinert planarbeid?
- Har kommunen tilfredsstillande beredskap og blir det arbeid i tilstrekkeleg grad med førebygging?
- Blir det arbeid målretta og effektivt med utvikling og drift av infrastruktur?

Nokre av punkta over er og relevante mtp. næringsutvikling. For eksempel pådrivarrolle i arealplanar mv i høve til å legge til rette for ulike typar tomter og anna areal (bustader, hytter, næringsbygg mv), om offentleg infrastruktur er tilfredsstillande (Vegar/parkering/kai, breiband), bruk av næringsfond eller liknande. Infrastruktur som Vatn, avlaup og renovasjon til god kvalitet er blant kommunen sine viktigaste oppgåver.

Vidare er kommunen sitt arbeid med samfunnstryggleik og beredskap viktig for å førebygge og om naudsynt handtere hendingar som kan setje liv og helse til innbyggjarane i fare og true vesentleg infrastruktur, funksjonar og verdier. Slike hendingar kan vere utløyst av naturen, tekniske eller menneskelege feil eller av bevisste handlingar. Beredskap og krisehandtering er viktig for m.a. skuler, barnehagar, sjukeheimar og bueiningar.

Forskrift om kommunal beredskapsplikt pålegg m.a. kommunen å jobbe systematisk og heilskapleg med samfunnstryggleik på tvers av sektorar, med sikte på å førebygge og redusere risiko og sårbarheit. Dette set store krav til kommunen si kartlegging, analyser, planarbeid, øvingar og tilsyn.

Forvaltningsrevisjon innan dette området kan vere retta mot arbeidet med reguleringsplanar og anna planarbeid, utbyggingstakt, beredskapsarbeid, tilsyn, ressursbruk, produktivitet, oppnådd resultat og effektar.

Arbeidsgjevarpolitikk/HMT

I 2016 var det 290 tilsette fordelt på omlag 200,5 avtalte årsverk i Ørskog kommune iflg KOSTRA(konsern).

Aktuelle problemstillingar kunne til dømes vere om kommunen har:

- føremålstenlege system og rutinar knytt til rekruttering av nye arbeidstakarar
- føremålstenlege system og rutinar knytt til å behalde og utvikle arbeidstakarane
- føremålstenlege system og rutinar knytt til avvikling av arbeidsforhold
- tilstrekkelege rutinar for handtering av vanskelege personalsaker
- tilfredsstillande rutinar for arbeidet for reduksjon av sjukefråvær og oppfølging av sjukmeldte
- føremålstenlege rutinar knytt til bruk av vikarar og konsulentar
- eit system som sikrar at regelverk knytt til innleige av arbeidskraft blir etterlevd?

Kommunale eigedomar

Kommunane eig/forvaltar mange bygg. God forvaltning, drift og vedlikehald av denne eigedomsmassen er viktig. Mogleg forvaltningsrevisjonsprosjekt kunne vere å sjå på systemet for eigedomsforvaltning i kommunen.

Verksemdsstyring, digitalisering og informasjonstryggleik

Området omfattar kommunen sitt arbeid med verksemdsstyring, digitalisering og informasjonstryggleikt. Aktuelle spørsmål er bl.a.:

- Er styringa av drifta god, og blir det jobba målretta med utvikling og omstilling?
- Er det god kontroll med investeringane?
- Blir informasjonstryggleik i kritiske IKT-system godt ivareteke?

IKT er ein stadig viktigare og meir integrert del av tenesteproduksjonen, og er ein føresetnad for god produktivitet, effektivitet og oppnådde resultat og for kommunen si forvaltning generelt. Kommunen sine fellessystem har betydning for effektiv drift i all kommunal verksemd. Ved ei satsing på digitalisering av tenesteproduksjonen, må ein leggje vekt på informasjonstryggleik, slik at verken vital informasjon om kritisk infrastruktur eller personopplysningar kjem på avvege.

Ørskog kommune er ein del av eKommune Sunnmøre.

For å gi eit tilstrekkeleg tilbod og sikre ein mest mogleg effektiv ressursutnytting, er det nødvendig med god verksemdsstyring, god intern kontroll og gode rutinar

og kontrollaktiviteter på alle nivå, samt kontinuerleg modernisering og effektivisering av kommunen si drift. Intern kontroll er eit leiingsansvar.

Mangelfull styring kan med andre ord auke risikoen for lav modernisering- og utviklingstakt, vesentlege overskridingar, lågare inntekter enn forventa, ineffektiv tenesteproduksjon, at tenesteproduksjonen ikkje blir av forventa omfang eller kvalitet, samt mislege høve.

Forvaltningsrevisjon innanfor området kan bli retta mot verksemdsstyring og intern kontroll, planlegging og styring av investeringar, informasjonstryggleik og styring av IKT.

Større investeringar

I økonomiplan 2018-2021 er dei største investeringane Sjøholt skule – utbygging og Oppgradering vatn.

Prosjektstyring, framdrift, kostnadsutvikling, innkjøp mv. kan vere aktuelle tema for kontrollutvalet å sjå nærare på i samband med investeringar.

Mislege høve

Kommunerevisjonen er ikkje kjend med noko som tilseier spesielt høg risiko for mislege høve i Ørskog kommune. Dersom revisjonen oppdagar mislege høve vil dette bli rapportert til kontrollutvalet i form av såkalla nummerert brev (jf. revisjonsforskrifta §4).

KOMMUNEREFOMA

I ein rapport: *Kommunereform – sjekkliste for revisor, kontrollutvalg og sekretariat* frå Norges Kommunerevisorforbund går det fram ei slik anbefaling:

I kommuner som vil bli berørt av kommunereformen, bør tidshorisont og innhold i overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon vurderes. Det bør vurderes hvilke forvaltningsrevisjonsprosjekter som vil være mest relevante i en slik situasjon. Kontrollutvalgene bør i denne fasen også vurdere andre kontrollvirkemidler som f.eks. orienteringer fra rådmannen og virksomhetsbesøk.

Ørskog kommune har vedteke å slå seg saman med Ålesund, Haram, Sandøy og Skodje i nye Ålesund kommune.

Ein rullerande plan tek difor etter vår vurdering best vare på fleksibilitet i høve dette.

VAL AV PROSJEKT

Det blir ut frå dette rådd til at kommunestyret gir kontrollutvalet fullmakt til å foreta prioriteringar innan forvaltningsrevisjon slik som å vedta enkelte undersøkingar.

TIMEBUDSJETT

Kommunerevisjonen har i budsjettet lagt til grunn ei timeramme på 150 timar i året til forvaltningsrevisjon/undersøkingar for Ørskog kommune.

I høve til dette kan det ved hendingar/bestillingar som gjer at ein må gå over budsjettert ramme, vere aktuelt å gjere ei tilleggsfakturering i særskilde situasjonar. Dette krev i slike tilfelle vedtak i kommunestyret.

På bakgrunn av ovanståande legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slik

innstilling:

1. Kommunestyret gir kontrollutvalet fullmakt til å føreta prioriteringar innan forvaltningsrevisjon slik som å vedta enkelte undersøkingar.
2. Kommunestyret tek for øvrig saka om plan for forvaltningsrevisjon 2017 - 2020 til orientering.

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat

Sak 06/18 - Ørskog kommune sitt arbeide med ny Personvernlovgiving. Orientering ved rådmann.

Bakgrunn:

Ny personvernlovgiving tre i kraft mai 2018 og krava for å behandle personopplysingar blir innskjerpa ytterlegare. Eksempelvis blir det strengare stilt krav til bruk av samtykke som behandlingsgrunnlag, dataportabilitet og langt fleire verksemder vil også bli pålagde å ha eit eige personvernombod. Eit av dei viktige prinsippa for det nye personvernregelverket er at det er arbeidet som bruker personopplysingane som har ansvar for at personvernprinsippa blir overhaldne. Dette inneber at arbeidet skal kunne vise at dei behandlar personopplysingar i tråd med personvernprinsippa.

Behandlingsansvarleg skal blant anna å sørgje for tilstrekkeleg og forholdsmessig tryggleik, at personopplysingane er sikra mot uautorisert eller ulovleg behandling eller utilsikta tap, øydelegging eller skade.

Forskjellen frå dagens regelverk er at det blir mindre førehandskontroll ved at melde- og konsesjonspliktene forsvinn. Men det er også ei viktig endring at ansvaret blir plassert hos arbeidet. Det kjem fleire og til dels tydelegare rettar og pliktar, og det blir krav om å iverksetje risikobaserte tiltak. Meir etterkontroll kan medføre strengare sanksjonar om ein ikkje har «orden i eige hus».

Internkontroll, rutinar og oversikt

Dagens krav om internkontroll blir erstatta av formuleringar om ansvaret til dei behandlingsansvarleg. Arbeida skal setje i verk eigna tiltak, både tekniske og organisatoriske, for å sikre at personopplysingar blir behandla i samsvar med regelverket. Dersom det blir behov for det, skal dei tiltaka ein har valt endrast og oppdaterast.

Eit krav som er nytt er krava til å ha oversikt over behandlingsaktivitetar. Sjølv om denne plikta er ny, finst ei plikt til å ha oversikt over behandlingar også i dagens regelverk (personopplysingsforskrifta § 2-4). Plikta gjeld både for den behandlingsansvarlege og for databehandlar. Ei slik oversikt skal vere skriftleg og elektronisk, og skal vere tilgjengeleg for Datatilsynet dersom dei krev det.

Pliktene knytte til informasjonstryggleik hengar saman med internkontrollen til arbeidet. Ein må kjenne arbeidet sitt og verdiane sine for å kunne vite kva ein skal sikre og korleis. Utan ein internkontroll og ei oversikt over personopplysingar, kan ein ikkje gjere ei reell vurdering av risiko.

Innstilling:

For kontrollutvalet sine vurderingar og eventuelt vidare arbeid er det nødvendig å motta ei nærare orientering frå rådmann.

Saka vert etter dette lagd fram utan tilråding til vedtak.

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat